

Dobre praktyki w polowaniach zbiorowych metodą cichych pędzeń ze zwyczajek

Dobrze zorganizowane polowania zbiorowe metodą cichych pędzeń ze zwyczajek są bardzo efektywną metodą realizacji planu odstrzału. Jednocześnie umożliwiają praktyczną realizację jednego z ustawowych celów ośrodków hodowli zwierzyny, jakim jest organizacja szkoleń dla myśliwych. W trakcie takich łowów jest możliwość zademonstrowania dobrych praktyk odzwierciedlających dbałość i szacunek do zwierzyny oraz pozyskanych tusz, a także wysoki poziom organizacyjny i profesjonalizm. Podczas polowań szkoleniowych powinno prowadzić się nie tylko edukację łowiecką myśliwych, ale także pozostałych osób uczestniczących w organizacji, poszukujących postrzałki oraz naganiaczy, m.in. w zakresie poprawy i doskonalenia:

- warunków bezpieczeństwa,
- odpowiedzialności za każdy oddany strzał do zwierzyny i odnotowywanie tego faktu na karcie zestrzału w celu kontroli zestrzału lub poszukiwania postrzałka,
- właściwego obchodzenia się z tuszami, w tym przeprowadzania obowiązkowych oględzin oraz stosowania wymaganej higieny,
- zasad sprawnej organizacji polowania tą metodą oraz jakości i efektywności pozyskania zwierzyny,
- prawidłowego odstrzału strukturalnego,
- ceremoniału łowieckiego, kultury i zachowania tradycji.

Daje to szansę na wykluczenie niektórych złych nawyków i nieprawidłowości. W warunkach Pomorza Środkowego, ważnym atutem polowań szkoleniowych jest także pomoc w realizacji wysokich - często zagrożonych - planów odstrzału zwierzyny grubej, głównie jeleni.

Podstawowe zasady zalecane podczas przygotowywania i prowadzenia polowań zbiorowych metodą cichych pędzeń ze zwyczajek:

1. Zwyczajki i ambony powinny być ustawiane wewnątrz drzewostanów, z wykorzystaniem naturalnych przerzedzeń, z dala od dróg leśnych, linii podziału powierzchniowego, pasów ppoż., poletek, łąk, linii wysokiego napięcia i innych powierzchni otwartych.
2. Zwyczajki używane do polowań typu „szwedzkiego” nie powinny być używane do

polowań zbiorowych metodą tradycyjną i na odwrót.

3. Lokalizacja zwyżek i ambon do ww. polowań winna być w miejscach nieco osłoniętych (przynajmniej z jednej strony), w odległości od 30 do 60 m od przejść zwierzyny.
4. Ze względów bezpieczeństwa (strzały do jeleni) zwyżki winny być zlokalizowane w odległości nie mniejszej niż 160 m od ścian młodników.
5. Po sezonie łowieckim, umiejscowienie zwyżek powinno podlegać weryfikacji pod kątem prawidłowości ich ustawienia na podstawie ilości odstrzelonej zwierzyny oraz obserwacji i uwag zgłaszanych przez myśliwych w kolejnych polowaniach.
6. Po ustawieniu urządzeń, przed każdym sezonem polowań, powinno się przeprowadzić przegląd ich stanu technicznego pod kątem BHP, w tym obcięcie gałęzi, które mogą przeszkadzać w obserwacji i skutecznym oddawaniu strzałów do zwierzyny.
7. Strzały ze zwyżek i ambon powinny być oddawane z „podpórki” w pozycji siedzącej. Myśliwi powinni wyczekać do chwili, w której będą mogli oddać precyzyjny strzał do zwierzyny pozostającej w bezruchu.
8. Powierzchnia miotu zależna jest głównie od struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów, ilości młodników, podszytów, sieci dróg i powinna wahać się w przedziale od 200 do 500 hektarów. Niekiedy zdarzają się mioty większe, po 800, 1000 lub więcej hektarów. Jednak zbyt duże mioty często nie dają myśliwym dostatecznych szans na pozyskanie bytującej tam zwierzyny.
9. Polowania zbiorowe metodą cichych pędzeń ze zwyżek są stosowane głównie przy pozyskaniu jeleni, saren, danieli i drapieżników, natomiast dziki mogą i powinny być pozyskiwane przy okazji, w sytuacjach dogodnych na oddanie precyzyjnego i skutecznego strzału.
10. Strzały do zwierzyny w pełnym biegu powinno się oddawać w pozycji stojącej.
11. Polowania zbiorowe metodą cichych pędzeń ze zwyżek powinny być organizowane wg tej metody przez cały dzień. Z uwagi na znaczące różnice pomiędzy tą metodą polowania, a „zbiorówkami” metodą tradycyjną, myśliwi muszą zostać wcześniej o tym poinformowani m.in. w celu stosownego przygotowania odpowiedniej odzieży, broni z właściwą optyką, lornetką i innym wyposażeniem.
12. Do powyższych polowań dopuszcza się urządzenia sprawne technicznie, w tym

przede wszystkim zwyżki i ambony zbudowane po roku 2012, zgodne ze wzorem zatwierdzonym przez Dyrektora RDLP w Szczecinku.

13. Naganka podczas pracy powinna penetrować przypuszczalne miejsca zalegania zwierzyny po cichu, bez zbędnego krzyku i hałasu.
14. Przemieszczanie się naganiaczy w polu widzenia myśliwych, w trakcie trwania miotu przez stare, prześwietlone drzewostany bez podszytów, młode uprawy leśne (na których drzewka mają poniżej 50 cm wysokości) lub liniami i drogami leśnymi jest niedopuszczalne.
15. Dopuszcza się używanie przez każdą z grup naganiaczy, pojedynczych psów małych ras (szybko powracających do naganiaczy), szczególnie podczas silnego wiatru lub zalegania pokrywy śnieżnej.
16. Informacja przekazywana w trakcie odprawy przez prowadzącego polowanie o tym, kiedy można oddać strzał do zwierzyny, powinna być identyczna z informacją pochodzącą od osób rozprowadzających myśliwych oraz tożsama z zawartą w materiałach szkoleniowych, które przekazywane są uczestnikom w trakcie odprawy przed polowaniem szkoleniowym.
17. Podczas polowania zbiorowego dopuszcza się zwierzynę do odstrzału zgodnie z polityką LP.
18. Długość trwania miotu z zasady nie powinna przekraczać 1,5 godziny. Najczęściej w ciągu dnia polowania przeprowadza się dwa lub trzy mioty.
19. Po zakończeniu każdego z miotów, myśliwy który oddał strzał lub strzały do zwierzyny, jest zobowiązany do oznaczenia miejsc zestrzału oraz wypełnienia karty/kart zestrzału. W przypadku kiedy myśliwy strzelał do kilku osobników, musi wypełnić kilka kart zestrzału (po jednej dla każdego potencjalnego postrzałka).
20. Poszukiwanie i dostrzeliwanie postrzałków powinno być wykonywane wyłącznie przez specjalnie do tego celu wyznaczony zespół z psem tropiącym (najlepiej dwuosobowy). Niedopuszczalne jest poszukiwanie postrzałków przez samych myśliwych uczestniczących w polowaniu.
21. W celu uzyskania wysokiej jakości tusz, myśliwi uczestniczący w polowaniu, niezwłocznie po zakończeniu miotu, powinni sami patroszyć pozyskane przez siebie zwierzęta, poza usprawiedliwionymi wyjątkami.
22. Obowiązkiem rozprowadzających po każdym zakończonym miocie jest zebranie kart zestrzału w celu ich przekazania zespołowi poszukującemu postrzałki,

- sprawdzenie oznaczenia miejsca zestrzału oraz niezwłoczne oznakowanie tusz znacznikami i przypisanie ich w dzienniku polowania myśliwym, którzy je pozyskali.
23. Dopuszcza się także rozwiązania polegające na zwożeniu tusz po zakończonym miocie do centralnego miejsca patroszenia przez specjalny zespół. W takim miejscu następuje patroszenie zwierzyny, pobiera się „farbę” od dzików do badań w kierunku ASF, waży i klasyfikuje tusze oraz zakłada rozpórki i zawiesza na stojaku. Sposób taki ułatwia kompletowanie narogów wraz z ich oznakowaniem i zawieszanie przy właściwych tuszach.
 24. Wszystkie tusze przeznaczone na sprzedaż do zakładów przetwórstwa dzicyzny oraz do sprzedaży bezpośredniej (wprowadzane do obrotu spożywczego) podlegają obowiązkowi oględzin zgodnie z rozporządzeniem MR i RW z dnia 26 listopada 2010 r.
 25. Oględziny tuszy może przeprowadzić tylko uprawniony myśliwy, który posiada ukończone szkolenie i wymagane zaświadczenie. Po przeprowadzeniu oględzin należy wypełnić druk oświadczenia, podpisać oraz umieścić numer zaświadczenia z odbytego szkolenia w tym zakresie.
 26. Po wypatroszeniu ubitych zwierząt zakłada się rozpórkę/ki i niezwłocznie zawiesza (głową w dół za biegi, badyle, cewki) na specjalistycznej przyczepce do transportu tusz (karawanie).
 27. Polowanie należy prowadzić z zachowaniem zasad tradycji i etyki łowieckiej, wskazanych w Zbiorze zasad tradycji i etyki łowieckiej (wg Uchwały nr 29a NRŁ z dnia 11 grudnia 2012 r.). Obowiązkowe jest stosowanie sygnałów myśliwskich porozumiewawczych - początku i końca pędzenia: „*Naganka naprzód*” i „*Rozładuj broń*” oraz sygnałów uroczystych i na cześć upolowanej zwierzyny.
 28. Każdy dzień polowania zbiorowego powinno się zakończyć pokotem. Na miejsce pokotu najlepsze są urokliwe miejsca położone z dala od osad na trasie przejazdu z kniei do miejsca zakwaterowania myśliwych. Z uwagi na dbałość o jakość tusz oraz występujące w ostatnich latach negatywne zmiany klimatyczne (ciepłe zimy), dopuszczalne jest pozostawienie na pokot symbolicznie po jednym osobniku z każdego gatunku ubitej zwierzyny. Powinno się przy tym kierować jak najmniejszą stratą jakości (pozostawić tusze strzelone w II klasie lub poza normą). Wybór taki obliuguje prowadzącego polowanie i rozprowadzających do bieżącego dekorowania złomem w trakcie polowania.

29. Pokot i zakończenie polowania powinny mieć charakter uroczysty. Jest to czas na oddanie czci upolowanej zwierzynie, podziękowania uczestnikom za udział w polowaniu, a łowisku za dary. Zasadne jest wyróżnienie poszczególnych grup i komentarz do ich pracy - naganki, podkładaczy, podwód, sygnalistów i myśliwych oraz wskazanie ewentualnych usterek lub błędów w celu wyciągnięcia wniosków i ich poprawy w przyszłości.

Opracowanie: Grzegorz Jaworski

Konsultacje: Sylwester Major, Grzegorz Herbaczewski, Gerard Bartknecht, Ferdynand Bejger, Błażej Chmielewski, Andrzej Brandt.